

Goedendag. Hier voor u mijn reactie op het wetsvoorstel. Mijn naam is Eri Lieke van Alphen de Veer. Ik ben 44 jaar oud en woon samen met man en dochter in Amsterdam. Na de middelbare school heb ik twee HBO opleidingen afgerond, onder andere gewerkt als trainer, maatschappelijk werker en leerkracht in het reguliere en democratische (particuliere) onderwijs.

Thuisonderwijs is een prachtige vorm van onderwijs die niet aan kwaliteit zal toenemen door het instellen van toezichtkaders, verplichte toetsen en toezicht zoals in het wetsvoorstel beschreven. Als je kijkt naar het reguliere/schoolse onderwijs dan laat dit een heleboel te wensen over. Op dit moment is zelfs 25 procent van de 15 jarigen functioneel analfabeet. Ik durf te wedden dat dit bij thuisonderwijs niet aan de hand is. De grootste groep van deze kinderen heeft ontzettend veel middelen en kansen en ontwikkelt zich, in eigen tempo, tot prachtige (jonge) deelnemers aan de maatschappij.

Deze jonge mensen hebben opvallende kenmerken zoals erg sociaal, zelfvertrouwen uitstralend, goed in debatteren en zelf de manieren vinden om ergens te komen. Dit is uit eigen ervaring van het werk op democratisch onderwijs en van het leren kennen van een grote groep thuisonderwijs tieners.

De vrijstelling blijft alleen toegankelijk met richtingsbezwaren en thuisonderwijs blijft verboden na schoolgang.

Richtingsbezwaren zijn niet het enige waarom het voor bepaalde kinderen een beter idee is om thuisonderwijs te genieten. Ik vind dit een beperkend deel van de wet. Het is discriminerend en ook kortzichtig. Menig ouder ziet (soms ook na schoolgang) hoe er op school wel geprobeerd wordt om gedegen onderwijs te geven maar dit niet altijd slaagt. Sommige kinderen houden ervan om zelf te kunnen bepalen wat wanneer en hoe ze willen leren en ik heb in de afgelopen jaren, werkzaam in het particuliere onderwijs het bewijs gezien van dat ze dit ook kunnen. Ik denk dat het grote probleem is dat men kinderen als niet capabel zien. Op het moment dat er anders naar ze gekeken wordt, ze heel capabel en zelfsturend blijken te zijn. Er is hier veel over geschreven maar helaas nog niet bij grote getalen mensen bekendheid over. 'Thuiszitters' zijn er meer en meer en dat ligt niet aan de kinderen of ouders. Vaak willen deze ouders graag thuisonderwijs geven aan hun bijvoorbeeld door school getraumatiseerde kinderen of jongeren of kinderen met hoogbegaafdheid die uitvallen. Op dit moment kost het de staat en de ouders zelf veel (tijd/energie/geld) om passende onderwijsvormen te vinden. Deze ouders zouden in vele gevallen graag thuisonderwijs geven (en daartoe goed in staat zijn) maar dit kan dan niet. Dat vind ik krom.

Een ander voorstel wat beter zou passen:

Vrijstelling van schoolonderwijs is onafhankelijk van religieuze (levens)overtuigingen en is ook nog mogelijk na schoolgang.

Het onderwijs moet in het Nederlands plaatsvinden.

Ik denk dat verschillende talen heel rijk kunnen zijn voor een kind. Mijn dochter heeft met veel plezier rond haar 4e en 5^e levensjaar Engels geleerd vanwege de rijke (leer)omgeving waar zij zich in bevond (en bevindt). Haar ontwikkeling van de Nederlandse taal heeft daar niet onder geleden. Op regulier onderwijs zou ze pas als tiener les krijgen in vreemde talen. Dat is eigenlijk vreemd want bekend is dat talen leren veel makkelijker gaat als je jonger bent.

Daarnaast zijn er gezinnen die tijdelijk in Nederland wonen en Engels of een andere taal als voertaal hebben (expats). Op internationale scholen is de voertaal Engels en krijgen kinderen daarnaast het vak Nederlands. Dat zou voor thuisonderwijzende ouders ook gewoon mogelijk moeten zijn.

Waar ik me wel in kan vinden is dat het Nederlands voldoende moet zijn om effectief in de maatschappij mee te kunnen draaien. Dus dan wordt het voorstel iets als: **ouders dragen er zorg voor dat het kind of de jongere voldoende Nederlands beheerst om mee te draaien in onze maatschappij.**

Het onderwijs moet thuis plaatsvinden.

Dit begrijp ik niet. Waarom niet een rijkere leeromgeving zoals wanneer meerdere kinderen en jongeren elkaar opzoeken in buurthuizen, bij muziekles, sport, culturele uitjes, of andere dingen die de interesse van de kinderen en jongeren grijpen. Wij zijn met regelmaat in de bibliotheek te vinden. En ook de musea zijn overdag, doordeweeks, veel rustiger. Dat is een rijkdom qua leeromgeving.

De georganiseerde activiteiten voor groepen thuisonderwijs kinderen mogen dan niet meer?

Leren gebeurt echt altijd, veel meer dan we werkelijk kunnen zien. Veel ouders van thuisonderwijs kinderen herkennen dat hun kind 'opeens' een spong heeft gemaakt. Leerkrachten beamen dit ook. Maar hoeveel heeft daarvan met 'werkjes' of 'lesjes' of met 'bemoeienis' van volwassenen. Ik betwijfel het. Kinderen leren door te spelen en te leven (mee naar de markt en winkels, onderdeel uitmaken van groepen, in contact komen met alle leeftijden, eten bereiden, geïnspireerd raken doordat je anderen ziet musiceren of werk uitoefenen). Anderen mensen en verschillende plekken zijn hierin essentieel.

Daarom een ander voorstel:

Het onderwijs moet in een veilige en gevarieerde omgeving plaatsvinden.

Het onderwijs moet door één ouder gegeven worden.

Dit kunnen jullie niet menen. Heb je wel eens iets geprobeerd te leren van iemand die daar totaal geen passie voor had? En kun je je die ene middelbare school leerkracht herinneren die altijd vol vuur en passie ergens over vertelde? Zonder passie gaat leren niet. En daarnaast willen we toch een rijke leeromgeving voor onze kinderen? Ik heb mijn passies en daar houd ik me graag mee bezig, mijn man heeft weer andere kwaliteiten. Zo ook haar grootouders, onze vrienden en naasten die graag voorlezen aan mijn dochter, met haar naar theater gaan of haar tijdens logeerweekenden meenemen het bos in en eindeloos tijd hebben om wonderen van de natuur te onderzoeken.

Waar ik me wel in zou kunnen vinden: de ouders dragen eindverantwoordelijkheid over het onderwijs aan hun kind en schakelen daar, waar wenselijk, hulp van buitenaf bij in.

Er worden gesprekken gevoerd met kinderen voor de verkrijging van de vrijstelling.

Daar zie ik geen nut en wel schade in. Ik ken maar weinig kinderen van rond de 4 jaar die vrij uit met een vreemde een gesprek willen voeren. Mijn dochter vroeg, toen ik het over een gesprek thuis had, of we niet gewoon konden zeggen dat we geen vreemde bij ons thuis over de vloer wilde. En daar kan ik me dan wel weer in vinden. Waarom een kind storen voor iets waarover de ouders beslissen?

Waar zou dit gesprek over gaan en welk doel dient het? Kun je vanuit dat gesprek zien of thuisonderwijs een goed idee is? Of ouders wel bekwaam zijn? Of? Ik kan me er niet in vinden.

Er worden toetsen afgenomen op 6-, 9- en 12-jarige leeftijd.

Toetsen is bewezen schadelijk voor kinderen. Jongeren dwingen toetsen te maken is in Finland verboden omdat ze als schadelijk worden gezien en dus als schending van de mensenrechten van kinderen. Hoe is het mogelijk dat zoiets schadelijks bij wet verplicht wordt, omdat de wet het recht op onderwijs wil garanderen?

Uit eigen ervaring heb ik meermaals zinnen gehoord als: 'ik haat de cito zo erg' en zelfs als antwoord op 'wat geeft jou het meeste stress' werd 'cito' of 'toetsen' vaker gezegd. Er zijn meerdere onderzoeken gedaan en het is werkelijk geen goed idee om te toetsen. Je kunt kinderen volgen, tiklijsten, een volgsysteem vanuit observatie maar laat die toetsen als je blijft. Op de scholen waar ik werkte voordat ik uitvond dat het ook anders kon, maakte kinderen soms toetsen ook slecht maar echt, het zegt zo weinig. De informatie die ik uit toetsen haalde, voegde niets toe aan mijn onderwijs en daar was ik niet alleen in. Daarnaast ken ik mensen die toetsen altijd slecht maakten maar nu studeren of eigen bedrijven runnen en ik ken mensen die altijd 10en haalden en nu meubelmaker of schipper of werkzoekend zijn. Die kent u misschien ook?

Tot zover mijn overdenkingen. Ik weet dat ik hierin niet alleen sta. Ik vertrouw erop dat ook bij u het besef komt dat het wetsvoorstel dat er ligt, geen goede middelen beschrijft om thuisonderwijs op een prettige manier te laten verlopen. Dit gaat het niet worden: niet voor de ouders, niet voor de kinderen en qua werklust etc ook zeker ook niet voor de inspectie en leerplicht. Het kan anders, beter en met meer respect voor de rechten van het kind en voor het werk wat er in thuisonderwijsland gebeurt.

Mijn dochter heeft zelf de volgende punten nog te zeggen (in mijn woorden want zij is al naar bed):

- waarom moeten andere mensen voor mij bepalen wat belangrijk is (om te leren bijvoorbeeld) als ik zelf goed weet wat ik wil of daar in ieder geval zelf achter wil komen. Dit is toch mijn leven en mijn toekomst waarover het gaat?
- Waarom hebben mensen geen vertrouwen in (het kunnen/ de capaciteiten van) kinderen. Ook kinderen zijn volwaardige mensen. Het is net alsof we telkens weer moeten uitleggen dat we echt wel willen leren, van nature nieuwsgierig zijn en echt wel van alles leren en weten. Het is eigenlijk een soort discriminatie. Tot dat je 18 bent, ben je niets waard en moet er met name kennis in je worden gestopt. En dan opeens, nadat je (op reguliere scholen) telkens vertelt is wat je moet doen, moet je wel zelf gaan nadenken. Dat is toch krom?